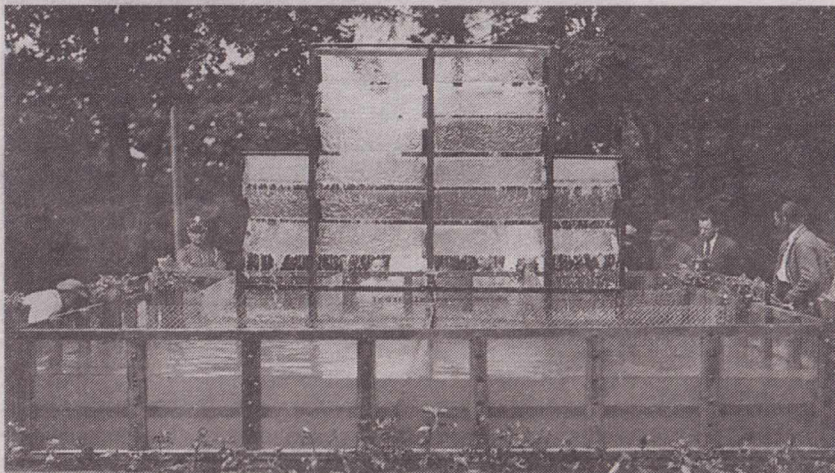

Один фонтан — на 50 тисяч рівнян

Така норма існувала за радянських часів, але у Рівному в 50-60-х роках минулого століття фонтани були мало не на кожному кроці

Водограй на Великих Торгах Волинських

Де нині в Рівному є діючі фонтани? Більшість, вочевидь, згадали б фонтани у міському парку імені Шевченка та на бульварі за кінотеатром «Україна», де нещодавно почав працювати перший в Рівному світломузикальний фонтан. Власне, фонтан на цьому місці був з 1982 року, відколи його звели до 700-річчя Рівного, але тривалий час він не працював. Коли в Рівному з'явилися перші фонтани — достеменно сказати складно. Хоча в історичних документах згадується, що в родовому маєтку Любомирських у палацово-парковому комплексі, що колись розташовувався на місці сучасної Лебединки, були і фонтани, і античні альтанки, і рукотворні гроти.

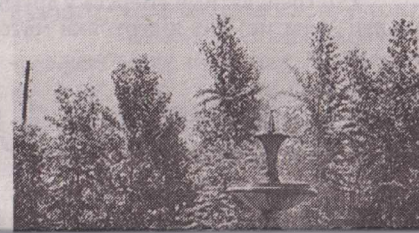
в свята. З перервою хіба що на зимові морози.

З роками змінювалося обличчя міста, змінювався й вигляд фонтанів. Від

проїзд з сучасної Соборної на Чорновола. У перші повоєнні місяці місцеві мешканці крадькома випасали там корів та кіз. Аж доки міська влада в 1945 році своїм розпорядженням не заборонила це. Винних карали штрафом у 100 карбованців або примусовими роботами строком на місяць.

Лише в 1962 році на місці проти-танкового рову з'являється каскад штучних водойм з фонтанами. Створили його за проектом викладачів Українського інституту інженерів водного господарства (тепер НУВГП). Згодом межі парку розширили в сторону сучасної вулиці Княгині Ольги. Так у парку з'явилися перші фонтани — «Дюймовочка», «Кам'яна квітка», «Богатир». За останнім з чиєсь легкої руки одразу закріпилась назва «Стоматолог».

Ці фонтани у 60-і роки були окрасою не лише парку, а й усього міста. Певно, не знайдеться такої родини в Рівному, яка б не мала у своєму сімейному архіві фотографій на фоні парківських фонтанів тих років.

Фонтан на розі вул Петлюри і Мазепа.
1950-і рр.

Кам'яні квітки, лебеді, дівчата з фруктами – хіти фонтанної моди

Виявляється, за містобудівними вимогами часів СРСР, на кількадесят тисяч мешканців міста передбачався один фонтан. Така норма справді існувала, і її намагалися дотримуватися. Утім, хоча повоєнне Рівне й значно втратило в кількості населення, але його центр, парки і сквери буквально зарясніли фонтанами. Особливо їх було багато в 50-60-х роках минулого століття.

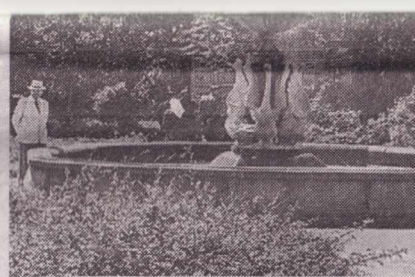
Фонтани прикрашали сквери біля Свято-Воскресенського собору і залізничного переїзду (донині не зберігся), у міському парку Сталіна-Хрущова (біля сучасного Палацу дітей і молоді), у парку імені Шевченка. Фонтани здебільшого були у формі лебедів, кам'яних квіток, дівчат з таями, повними овочів-фруктів. Рівняни любили фонтани. Біля них легше дихати в спеку, вони милують око, а струмені води заспокоюють, поліпшують настрій. Біля фонтанів відпочивали, фотографувалися, призначали зустрічі та побачення. Обмежень у роботі фонтанів не було. Вода в них буквально лилася рікою цілодобово. І в будні, і

З роками змінювалося обличчя міста, змінювався й вигляд фонтанів. Від сентиментальних лебедів і квіток поступово переходили до новітніх форм. Аж поки фонтани якимось непомітно не зникли з міських вулиць.

На місці протитанкового рову – каскад фонтанів

Перший фонтан, або водограй, як його називали колись, з'явився в парку ім.Шевченка в часи Великих Торгів Волинських. На території маєтку Любомирських на Гірці, де проводилися Торги Волинські (сучасний парк імені Шевченка), водогін з'явився у 1937 році аби забезпечити належний санітарний стан у виставкових павільйонах та навколо них, а також для полегшення садово-паркових робіт. Водогін дав можливість спорудити водограй біля виставкового павільйону міської влади – магістрату. За описами, він був окрасою виставки.

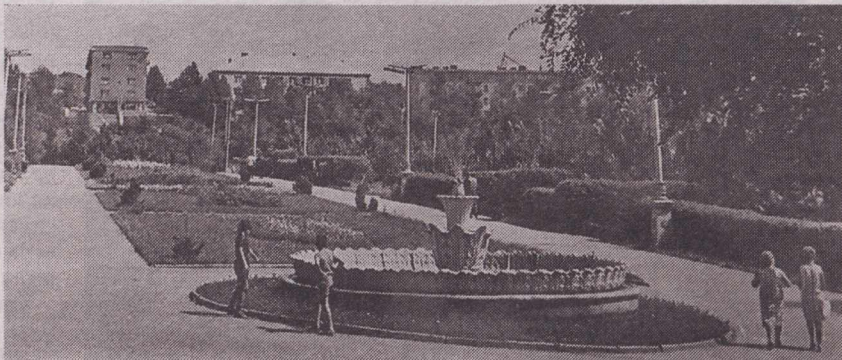
Під час відступу через місто Червоної Армії в червні 1941-го парк імені Шевченка, який на той момент встиг побути в статусі міського парку менше двох років, був дуже зруйнований. Через усю його територію згори донизу від сучасних Соборної до Чорновола було вирито глибокий протитанковий рів. Це була власне межа князівського фільварку на той час. Під час війни парк було спустошено – вирубано і знищено майже всі дерева і квітники, розтрощено нерозібрані перед війною павільйони. Через парк влаштували

Фонтан у сквері Матері і дитини

У середині 70-х, а згодом у 80-і під час реконструкції парку каскад фонтанів дещо змінив свій вигляд. З трьох фонтанів-старожилів збереглися два. Давно занедбали, а потім і знесли «Кам'яну квітку», яка прикрашала алею, що вела в бік вулиці Княгині Ольги. «Богатиря» доповнили якимось залізниччям, що спотворило вигляд фонтана. А «Дюймовочка» тепер сумно дивиться на відпочивальників зі своєї квітки, не маючи змоги заховатися усередину. Спочатку квітка мала ще ряд внутрішніх пелюсток, які розкривалися і закривалися. Колись батьки приводили своїх малюків спеціально подивитися на це дійство. Нині улюблений не одним поколінням рівнян фонтан з казковою принцесою більше схожий на брудну калюжу. Нещодавно, під час відкриття «співочого» фонтана, Хмелький голова Рівного Володимир Хомко запевнив, що через рік буде оновлено й фонтани в парку.

Світлана КАЛЬКО, retrorivne.com.ua

Фонтан «Кам'яна квітка» 1967 р.